

uitgelaten

SAMEN GRENZEN VERLEGGEN

TAMARA:
'DANKZIJ
REBBLE KAN IK
ZELFSTANDIG
ZIJN'

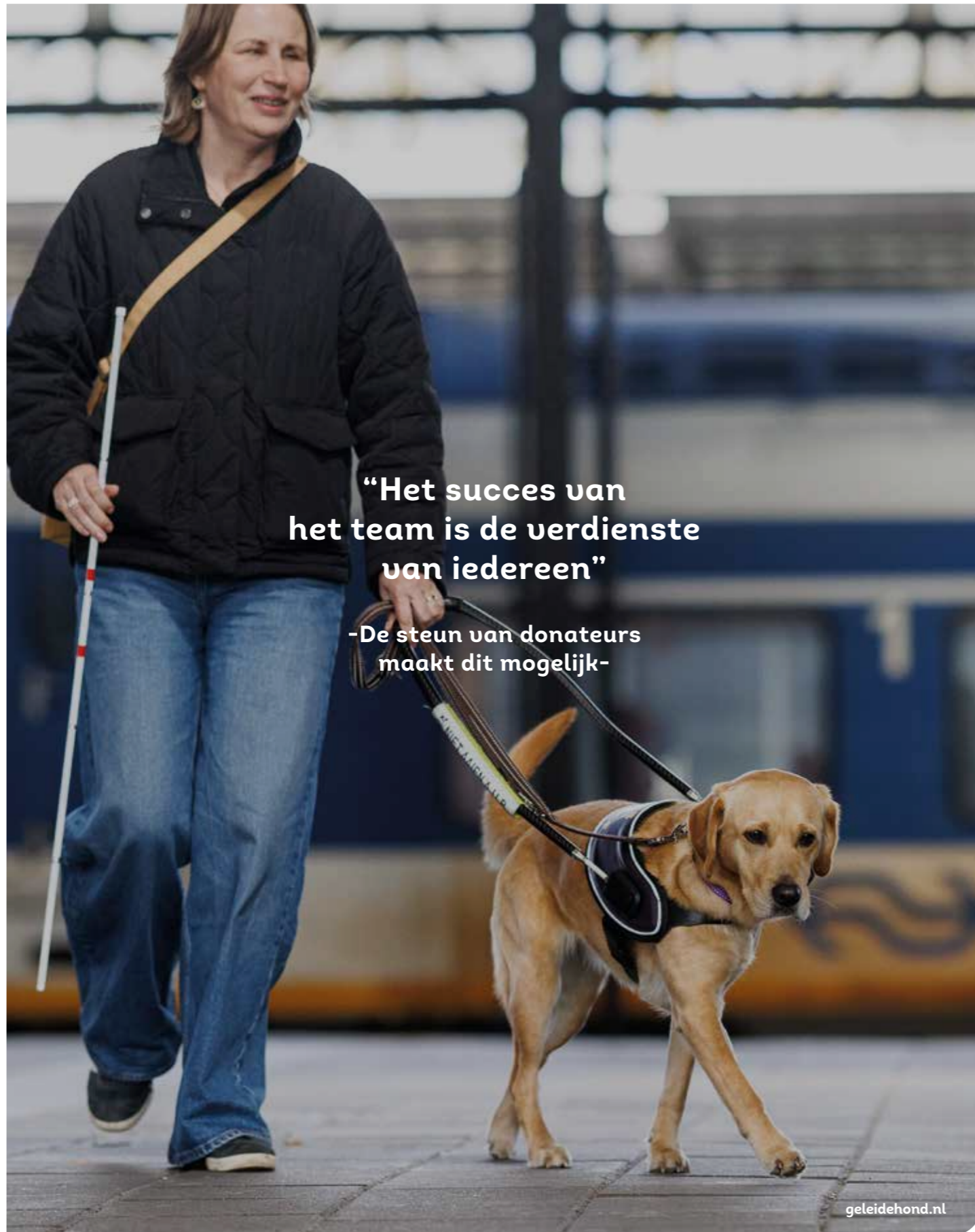

HULPHOND
WELKOM
IN DE ZORG?

DE MOED OM
LOS TE LATEN

EERSTE
SCHOOLDAG

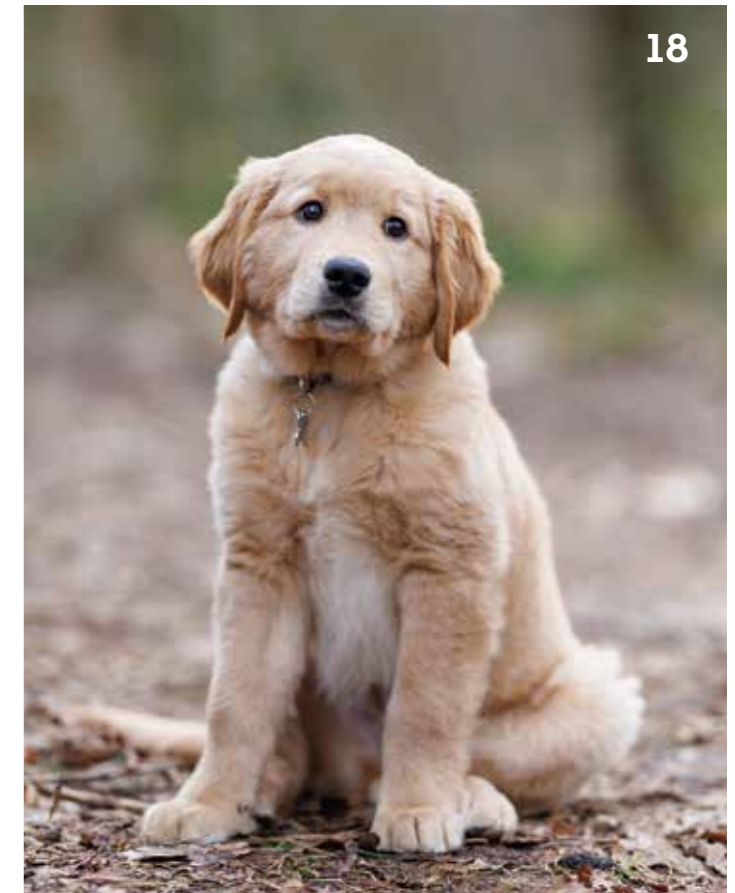

“Het succes van het team is de verdienste van iedereen”

-De steun van donateurs maakt dit mogelijk-

geleidehond.nl

4 Samen sterk Rebbe geeft Tamara haar zelfstandigheid terug **8 In beeld** Jonge honden naar school **11 Nieuws** **12 In actie** De erfenis van Cristel Aarts gaat naar KNGF **14 Actueel** Hulphonden welkom in de zorg? **17 Puzzel** Win leuke prijzen **18** Steun de opleiding van Oker

19 Column Evelien de Bruijn **20 Kwispel** Boekentips, shampooobars en meer **21 Vraag het aan...** een ambassadeur **22 Reacties** **23 Aan het coachen** Alles draait om vertrouwen **24 Eén team** Leonie en Wouter veroveren de wereld

COLOFON

KNGF GELEIDEHONDEN Amsteldijk Noord 42, 1184 TD Amstelveen, 020 496 93 33, info@geleidehond.nl, geleidehond.nl, IBAN NL81 INGB 000275400 **REDACTIE** Fondsenwerving & Communicatie **VORMGEVING** MirandaMaakt **DRUK** Rijser **FOTOGRAFIE** KNGF Geleidehonden, Ron Baltus

‘Rebble maakt van mij weer een volwaardig mens’

Assistentiehond Rebble helpt Tamara, die - door een erfelijke bindweefselstoornis, Ehlers-Danlos syndroom (EDS) - in een rolstoel zit en weinig energie heeft. ‘Dankzij Rebble kan ik zelfstandig zijn.’

‘Voordat ik een assistentiehond had, waren mijn man en ik volledig uit elkaar gegroeid. Hij was noodgedwongen mijn zorgverlener en niet meer mijn partner.’ Tamara kan niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het voor haar is dat ze Rebble heeft. ‘Ik vond het heel moeilijk om steeds hulp aan hem te moeten vragen. We stonden echt op het punt van een echtscheiding. Ik kan er namelijk heel slecht tegen om afhankelijk te moeten zijn van iemand. Voor mijn man was de druk inmiddels zo hoog dat hij in een burn-out terechtkwam. Ik besloot dat ik de regie over mezelf weer terug wilde hebben en zelfstandig moest kunnen zijn. Rebble is een hele belangrijke factor bij die veranderingen. Doordat ik Rebble nu heb die mij helpt, hoeft mijn man niet meer extra vrij te nemen om mij ergens naartoe te begeleiden. Hij voelt ook de

druk niet meer dat hij van alles voor mij moet doen als hij moe uit zijn werk komt. Ons huwelijk is mede daardoor in stand gebleven en ons gezinsleven is er echt op vooruit gegaan. Ook wil ik zelfstandig mijn kinderen kunnen ondersteunen die ook allebei chronisch ziek zijn. Met Rebble erbij kan ik dat.’

Samen met Rebble eropuit

‘Bindweefsel is als lijm die alles in je lichaam op z'n plek houdt. Bij mij niet’, vertelt Tamara over haar ziekte EDS. ‘Mijn spieren draaien daardoor overuren. Ook in ruststand. En luister ik niet goed naar mijn lichaam, dan gaat er met gemak een schouder of een heup uit de kom. Of mijn ruggenwervels verschuiven, met nare hoofdpijnen als gevolg.’ Tamara weet niet wat ze zonder Rebble zou moeten. ‘Ik heb dankzij haar weer een leven buiten mijn gezin, en dat is >>

‘Dat ik een familielid moet optrommelen om naar het ziekenhuis te kunnen, zou niet nodig moeten zijn.’

voor mij heel waardevol. Ik ben weer een volwaardig mens en niet meer die afhankelijke partner en moeder.’ Rebble helpt Tamara veel met praktische dingen. Ze trekt lades open en raapt spullen van de grond. Ze helpt Tamara met uitkleden, geeft handdoeken aan en samen doen ze de was. Tamara en Rebble gaan overal samen naartoe. ‘We gaan naar het tuincentrum in de buurt. Ik kom veel op de school van de kinderen. We gaan bij vrienden op bezoek, we kamperen. Voordat ik Rebble had was ik vijf jaar lang niet meer in het winkelcentrum in de buurt geweest. Met Rebble kan ik zelfstandig boodschappen doen.’

Bijzondere bloeddrukmeter

Rebble pakt niet alleen van alles voor Tamara, ze lijkt ook aan te geven wanneer haar bloeddruk plotseling

stijgt. Tamara: ‘Ongeveer anderhalf jaar geleden was ik bij een arts. Ze had net mijn bloeddruk gemeten en die was voor mijn doen keurig. We zijn in gesprek en opeens springt Rebble op mijn schoot. Dus de arts zegt: “Wat doet die hond nou?” Ik antwoordde dat mijn bloeddruk omhoog was geschoten en Rebble daarom op me kwam zitten. De arts geloofde dat niet, want mijn bloeddruk was drie minuten daarvoor nog prima. De arts besloot mijn bloeddruk opnieuw te meten en die was inderdaad in korte tijd ontzettend gestegen. Het hoort bij mijn ziektebeeld dat mijn bloeddruk snel kan stijgen als ik te lang in een rechtoppositie ben. Door mijn rolstoel in de ligstand te zetten, daalt hij ook weer. Rebble is er niet op getraind, maar ze lijkt het wel te signaleren.’

Onnodig extra stress

Helaas komt het nog steeds voor dat Tamara de zelfstandigheid die Rebble haar geeft soms noodgedwongen weer moet inleveren, omdat haar hulphond niet bij elke zorginstelling even welkom is. ‘Het kost veel voorwerk om naar een afspraak te komen met Rebble. Het is al niet fijn dat je naar het ziekenhuis moet, maar ik moet me ook nog eens aanpassen. Ik moet me constant afvragen: kan mijn assistentiehond dan mee? Wat voor iemand tref ik daar en krijg ik problemen vanwege Rebble? Dat levert allemaal extra stress op die je er helemaal niet bij kunt hebben als je naar het ziekenhuis moet.’ Het is nu namelijk zo dat elk ziekenhuis eigen regels en protocollen hanteert omtrent het toelaten van hulphonden. Bij het Amphia Ziekenhuis in Breda mag

Rebble tot aan de operatiekamer bij Tamara blijven. Ze ligt dan op een kleedje op het bed. Ook na de operatie mag Rebble weer bij Tamara op de verpleegkamer.

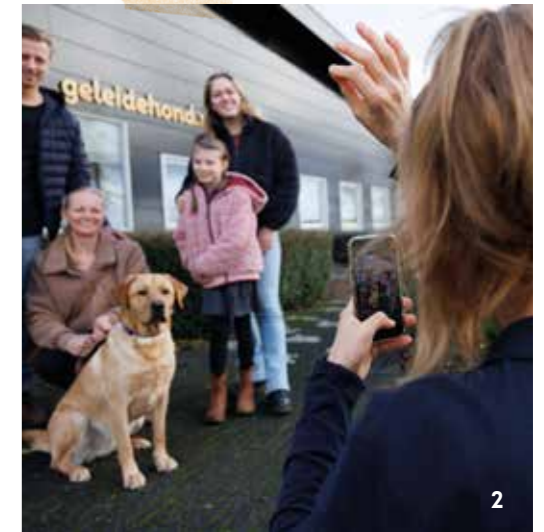
Tamara: ‘Helaas mag Rebble niet altijd mee. Bij een onverwachte weigering klap ik dicht. Vervolgens denk ik: wat heb ik fout gedaan? Terwijl ik weet dat ik niks fout heb gedaan. Dan zie ik dat een ruimte waar mijn hond niet naar binnen mag, wel vol stof ligt. Dan kom je in de discussie terecht wat dan schoon is of niet. Als het nodig is, pas ik mij natuurlijk aan. Ik heb er heus begrip voor dat een hulphond niet mee mag op de operatiekamer. Maar dat ik soms een familielid moet optrommelen om naar het ziekenhuis te kunnen, zou niet nodig moeten zijn.’ 🐾

Jonge hond naar school

Voor vijf jonge honden breekt hun eerste schooldag aan. De taak van hun pleeggezin zit erop; zij zeggen hun huisgenoot vandaag dapper vaarwel. Lastig, maar de honden zijn blij om elkaar te zien en krijgen een warm onthaal van de KNGF-medewerkers. Een ochtend met een traan en een lach.

LEUKE ONTMOETING Op de parkeerplaats bij KNGF ontmoeten Lieke (zwart) en broer Lasko elkaar en vinden elkaar ontzettend leuk. De pleeggezinnen wisselen snel wat bijzonderheden over hun pleeghond uit.

FOTOMOMENT KNGF-medewerker Lara zet gezinnen en honden op de foto. Iedereen lacht, al moeten sommigen ook even slikken. Voor de honden Lasko, Lieke, Jurre, Ingo en Inske is stilzitten lastig, met zo veel spannende geuren om je heen.

UITLEG EERSTE SCHOOLWEEKEN Hartelijke ontvangst in de Tuinzaal, met koffie en broodjes. Lara geeft uitleg over de eerste schoolweken aan de hand van filmpjes. 'Alles is erop gericht om jullie hond op z'n gemak te stellen. Pas als dat goed zit, begint de training.'

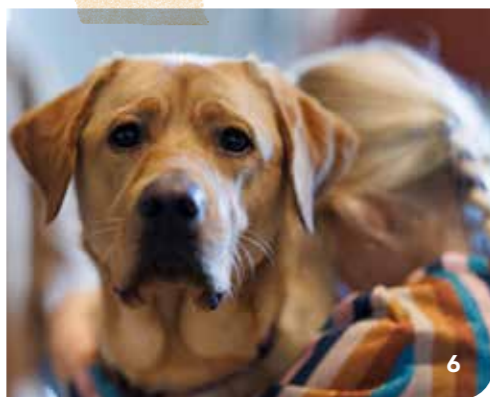

AANDACHT VAN TRAINER Trainer Petra knielt bij iedereen neer om de hond te kroelen en het pleeggezin de kans te geven nog wat bijzonderheden te geven over hun viervoeter, alvorens ze hem overdragen aan KNGF.

KUSJES & BEDANKCADEAUS

Lara krijgt een kus van Inske. Lara heeft alle pleeggezinnen hartelijk bedankt voor hun inzet bij de opvoeding. 'Zonder jullie kunnen wij geen hulphonden opleiden.' Iedereen krijgt een bedankcadeautje.

AFSCHEIDSKNUFFELS Het hele gezin is meegekomen om Lasko naar school te brengen. Hij krijgt dikke afscheidsknuffels van de dochttertjes. Ze hebben ook een tekening gemaakt; die hangt Lara straks op in de kennel.

SPELENDE HONDEN

Naar het veld. Hier mogen de honden spelen met trainers Petra en Saraya. Intussen lopen de pleeggezinnen weg. Vanuit de kennel kunnen zij nog even gluren naar hun pleegpup. Dan gaan ze huiswaarts – vaak in afwachting van hun volgende pup.

DE OPLEIDING

Het hele jaar door komen er kleine groepjes honden naar school waarvan de basisopvoeding in het pleeggezin erop zit en die klaar zijn voor hun vervolgopleiding. Als de nieuwkomers op het veld met elkaar ravotten, bekijken de trainers welke honden het goed met elkaar kunnen vinden. Die mogen samen in een kennel. Na de wenweken begint hun opleiding tot blindengeleidehond, ADL-assistentiehond of PTSS-assistentiehond - net wat het beste bij de hond past.

Meer weten over die eerste weken? **Scan de QR-code en lees meer.**

Is pleeggezin worden misschien iets voor jou? Lees meer op: geleidehond.nl/pup en meld je aan voor een (online) informatiebijeenkomst.

NIEUWS

vanuit en rondom KNGF

KIJKTIP!

Grote Tuinverbouwing is het groenste programma op de Nederlandse tv. Dit voorjaar komt het team van tuinexpert Ivo Putman KNGF Geleidehonden verrassen met een tuinmetamorfose. Ze gaan aan de slag met de grote binnentuin - een fijne plek waar onze cliënten, medewerkers, vrijwilligers én uiteraard de honden veelvuldig gebruik van maken. Natuurlijk komen de persoonlijke verhalen van deze gebruikers ook aan bod in het programma. Kijk **zaterdag 25 mei om 17.00 uur** naar **SBS6!**

SCHOLEN BUNDELEN KRACHTEN IN BRANCHEVERENIGING ASSISTENTIEHONDEN

Negen Nederlandse assistentiehondenscholen, waaronder KNGF Geleidehonden, hebben gezamenlijk een branchevereniging opgericht om de belangen van de scholen en hun gebruikers te behartigen. Ondanks de groeiende vraag en positieve impact op de levenskwaliteit ontbrak een dergelijke overkoepelende organisatie nog. De focus van de vereniging ligt op

het **bevorderen van kwaliteit, toegankelijkheid en uniformiteit** binnen het **domein van assistentiehonden**. De leden van de branchevereniging zijn erkend door minimaal één van de twee officiële internationale accreditatieorganisaties, namelijk de **International Guide Dog Federation (IGDF)** en **Assistance Dogs International (ADI)**.

HOND EN AUTISME

Vier poten die zorgen dat jouw kind sterker op eigen benen staat. Dat is het doel van de PAWS-workshops (Parents Autism Workshop & Support). In deze workshops leren we ouders/verzorgers van kinderen met autisme hoe een speciaal getrainde huishond hun kind kan helpen. De workshop duurt 3 dagen, verdeeld over 2 à 3 maanden.

NIEUWE PAWS-WORKSHOPS STARTEN OP

> donderdag 16 mei

> dinsdag 21 mei

Kijk voor meer informatie op geleidehond.nl/paws

SCHENKEN MET BELASTINGVOORDEEL

Mensen die ons voor langere tijd willen steunen, profiteren van een flink belastingvoordeel als ze dat doen door middel van een Periodieke Gift. Daar zijn wel voorwaarden aan verbonden door de Belastingdienst. De gift moet aan een ANBI-instelling zoals KNGF Geleidehonden worden gedaan én moet worden vastgelegd in een overeenkomst voor minimaal vijf jaar met een vast bedrag per jaar. Via onze website kun je de schenkingsovereenkomst downloaden. Nog makkelijker: het is nu ook mogelijk om deze digitaal in te vullen. Kijk op: geleidehond.nl/schenken

KNGF BLIJ MET STATIEGELD

'Afgelopen jaar hebben wij weer ontzettend veel donaties mogen ontvangen vanuit Statiegeld Nederland. Zeker nu er ook statiegeld op blikjes is ingevoerd. Wij zijn alle locaties die het statiegeld aan ons doneren erg dankbaar!', vertelt Kelly Luske van Fondsenwerving enthousiast. Het doel van de invoering van statiegeld is het terugdringen van zwerfafval. Kelly: 'Het recycleproces zorgt bovendien voor een schoner Nederland en dankzij donaties als deze kunnen wij ons werk blijven doen en honden opleiden voor mensen met een beperking.' Kelly heeft nog een suggestie: 'Geef jullie lokale supermarkt de mogelijkheid statiegeld te doneren aan een goed doel? Vraag dan eens of ze dit willen doen voor KNGF Geleidehonden!'

AANMELDEN VOOR DE NIEUWSBRIEF? GA NAAR geleidehond.nl/nieuwsbrief

‘Via mijn nalatenschap kan ik dingen in gang zetten’

WIE Cristel Aarts
WAAR Sint-Oedenrode
WAT De erfenis van Cristel Aarts gaat naar KNGF

‘Jaren geleden ging ik met mijn hond apporteertraining doen bij een leuke hondenschool in Nijmegen. Daar kwam ik in contact met Doreen en haar blindengeleidehond. Ik was diep onder de indruk van hun samenwerking. Sowieso raakt het me iedere keer wat dieren voor mensen betekenen. Ik vind mijn eigen hond ook echt een toevoeging in mijn leven.’

Geen erfbelasting

‘Ik ben alleenstaand en enig kind. Als ik niets zou regelen, zou mijn erfenis in veel stukjes verdeeld worden onder familie. Daar zou dan nog veel erfbelasting over betaald moeten worden. Goede doelen betalen geen erfbelasting en via mijn nalatenschap aan een goed doel kan ik levensveranderende dingen in gang zetten. Ik vind het een mooi idee om zo mensen een stukje zelfstandigheid te kunnen geven.’

Volg je hart

‘Ik vind het prettig dat KNGF een organisatie is waar alles goed is geregeld. Met jarenlange ervaring. Daardoor weet ik dat het goede doel ook nog zal bestaan als ik er straks niet meer ben en dat mijn geld daar dus echt goed is besteed. Maar je moet vooral doen wat je hart je ingeeft. Ik zou willen zeggen: sta eens stil bij je nalatenschap en denk dan aan je medemens!’

Het hele verhaal van Cristel en haar keuze voor KNGF Geleidehonden lees je online: geleidehond.nl/cristel

WIE Eeko
WAAR Heel Nederland
WAT Oude mobieltjes en cartridges verzamelen voor geleidehonden

Zo helpen mensen KNGF én het milieu

Wist je dat oude mobiele telefoons, tablets en cartridges van waarde zijn voor KNGF? Onze samenwerkingspartner Eeko zamelt deze voor ons in en laat ze recyclen. Vervolgens krijgt KNGF een deel van de opbrengst. Een constructie waarbij iedereen wint: onze honden, het milieu en de bedrijven die door het inzamelen van deze oude apparaten hun steentje bijdragen aan duurzaamheid.

Kim Wesselink van Eeko vertelt: ‘Op diverse plekken in Nederland - onder andere bij KNGF zelf - staan boxen waar je deze spullen kunt inleveren, waarna wij ze ophalen. Nog bruikbare cartridges worden gereinigd, opnieuw gevuld en verkocht. Van mobiele telefoons en tablets worden data veilig verwijderd. Dan worden ze gerepareerd, herzien en als ze nog goed werken verkocht. Onbruikbare producten gaan naar recyclingbedrijven, die er de edelmetalen zoals goud, zilver en platina uithalen om deze kostbare grondstoffen opnieuw te gebruiken.’

Meehelpen inzamelen? Vraag als bedrijf een gratis box aan via [Eeko.nl](https://eeko.nl) of kijk als particulier op dezelfde site voor een overzicht van inzamelpunten. Heeft jouw bedrijf een partij smartphones en/of tablets waarvan alle data verwijderd moet worden? Eeko werkt met Blancco-software en zorgt voor volledige dataverwijdering. Een zending aanmelden kan via info@eeko.nl.

WIE Paxen Be Like®
WAAR Bij KNGF Geleidehonden
WAT Exclusieve sponsorpup Pax

Pup Pax gesponsord door community van (ex)militairen

Er bestaat sinds 2015 een bijzondere online gemeenschap waarvan de deelnemers met humor de cultuur van het militaire leven delen met burger-vrienden en collega's. Deze online gemeenschap (Paxen Be Like® genaamd) is binnen Defensie zo geliefd dat ze uitgroeide tot de grootste online familie voor militairen en veteranen.

Vorig jaar startte deze groep een crowdfunding-actie om een brandweerauto naar Oekraïne te laten rijden. Binnen een paar uur hadden zij daarvoor het geld binnen. Alles wat extra gedoneerd werd, was voor KNGF Geleidehonden! Onlangs overhandigde Paxen Be Like® het prachtige bedrag van bijna € 6.000,- aan KNGF en de community werd de exclusieve sponsor van een pup. Die kreeg vanzelfsprekend de naam Pax. Dat staat zowel voor PAX (ander woord voor één persoon) als voor Vrede. Hoe mooi is dat? **Wil jij ook een hond exclusief steunen en zelf een naam voor hem bedenken? Kijk op geleidehond.nl/exclusieveadoptie**

Ook een actie voor
KNGF Geleidehonden
 opzetten?

Kijk op
actievoorgeleidehonden.nl/

Is een hulphond welkom in een ziekenhuis?

Er is gelukkig veel mogelijk, maar zolang zorginstellingen hun eigen richtlijnen hanteren - vaak enkel gebaseerd op infectiepreventie - ben je als patiënt met een hulphond overgeleverd aan een wirwar aan regels.

Een hulphond geeft vrijheid en zelfstandigheid, maar die houdt helaas soms op bij de deur van een zorginstelling. Afhankelijk van wie je treft, word je wel of niet met een hulphond toegelaten. Bij het ene ziekenhuis kan meer dan bij het andere. Dat blijkt uit een korte rondgang langs verschillende ziekenhuizen. In het Amphia Ziekenhuis in Breda is een hulphond welkom, maar niet in ruimtes voor behandeling en onderzoek, op de Spoedeisende Hulp, de oncologieafdeling en nog een aantal plekken. In het Tergooi Ziekenhuis in Hilversum en het Amsterdam Medisch Centrum zijn hulphonden welkom.

Overgeleverd

Dat er onderling verschil is, komt doordat elk ziekenhuis een eigen richtlijn hanteert voor het toelaten van hulphonden en die is veelal alleen gericht op de mogelijke infectierisico's. Soms wordt de beslissing om een hulphond toe te laten neergelegd bij de behandelend arts. Als patiënt mag je dan hopen dat de arts een dierenliefhebber is, of begrip heeft voor de situatie. Hanneke Kouwenberg is mond-, kaak- en aangezichtschirurg in het Amphia Ziekenhuis in Breda. 'Bij ons zijn de hulphonden op de poliklinieken welkom, maar niet in de behandel-

kamers. Dat is een ziekenhuisbrede richtlijn en daar houden wij ons aan. Als kan worden aangetoond dat de hulphond zonder problemen mee kan in een behandelkamer, heb ik er geen moeite mee. Ik ervaar het zelfs als een voordeel als de hulphond bij zijn baas mag blijven. Kaakchirurgie gaat meestal gepaard met spanning en de hulphond biedt de patiënt wat afleiding.'

Eenduidig antwoord

Op dit moment wordt er door de Stichting Kwaliteits-Impuls Langdurige Zorg (SKILZ) gewerkt aan de nieuwe infectiepreventierichtlijn 'Huisdieren en planten' die hopelijk een eind gaat maken aan alle verschillende regels. De richtlijn moet een eenduidig antwoord geven op de mogelijkheden van het toestaan van huisdieren - en dus ook hulphonden - en planten in de zorg. SKILZ is onderdeel van het Samenwerkingsverband Richtlijnen Infectiepreventie (SRI). Binnen het SRI werken negen partijen, waaronder het RIVM en de Federatie voor Medisch Specialisten, samen aan het ontwikkelen, beheren en onderhouden van richtlijnen voor infectiepreventie in de medisch specialistische zorg, langdurige zorg en publieke gezondheidszorg. >>

Bredere inzet van dieren

Selma Bons is voorzitter van de werkgroep die de richtlijn ontwikkelt. Zij werkt als anesthesioloog in het Prinses Máxima Centrum voor kinderoncologie. 'Ik vind het belangrijk voor de autonomie van een patiënt dat een hulphond mee naar binnen mag', vertelt Selma. 'Daarnaast pleit ik voor een bredere inzet van dieren in de zorg. Als anesthesioloog probeer ik er alles aan te doen om patiënten zo rustig mogelijk te krijgen. Ik merk dat alleen al praten over dieren daarbij werkt.' In het Prinses Máxima Centrum loopt momenteel een pilot met bezoekhond Flynn. De labradoodle wordt ingezet om stress en angst bij kinderen te verminderen. De eerste bevindingen zijn positief. Selma: 'Kinderen zijn vaak heel gespannen. Ze hebben bijvoorbeeld net een infuus gekregen, wat niet leuk is. Ze zijn daardoor verkrampd, hebben een strak gezicht, lopen voorzichtig. Met een hond erbij ontspannen ze meer. Ze bewegen meer en lachen meer. Dat hoor ik ook terug van de ouders.'

Positieve bijdrage

Ook hulphonden kunnen op hun beurt een positieve bijdrage leveren aan de zorg. KNGF leidt assistentiehonden voor kinderen op en zorgt dat deze honden over vaardigheden beschikken die in ziekenhuizen ingezet kunnen worden. Instructeur Marlouke Roos: 'Veel van deze kinderen moeten zo vaak naar het ziekenhuis dat ze daar een "wittejassentrauma" aan hebben overgehouden. Doordat de assistentiehond mee mag naar het ziekenhuis, zorgt dat voor de

broodnodige afleiding. Hulphonden voor kindjes die niet in een rolstoel zitten, leren we bijvoorbeeld netjes tussen de benen van de cliënt te zitten. Het kind heeft dan iets om te kroelen in plaats van nagels te bijten van de spanning. Het is wetenschappelijk bewezen dat het gelukshormoon endorfine en het stressverlagende hormoon oxytocine vrijkomen als je honden aait.' Ook in de behandelkamer is de assistentiehond van meerwaarde, aldus Marlouke. 'Als ouders met artsen een gesprek willen voeren, kan het kind even een spelletje doen met de hond. Het gaat dan om een klein apporteespelletje. De hond heeft tijdens zijn opleiding geleerd dat dit een spel is met regels en zal het spel beheerst spelen, waardoor dit ook in een behandelkamer kan worden gedaan.'

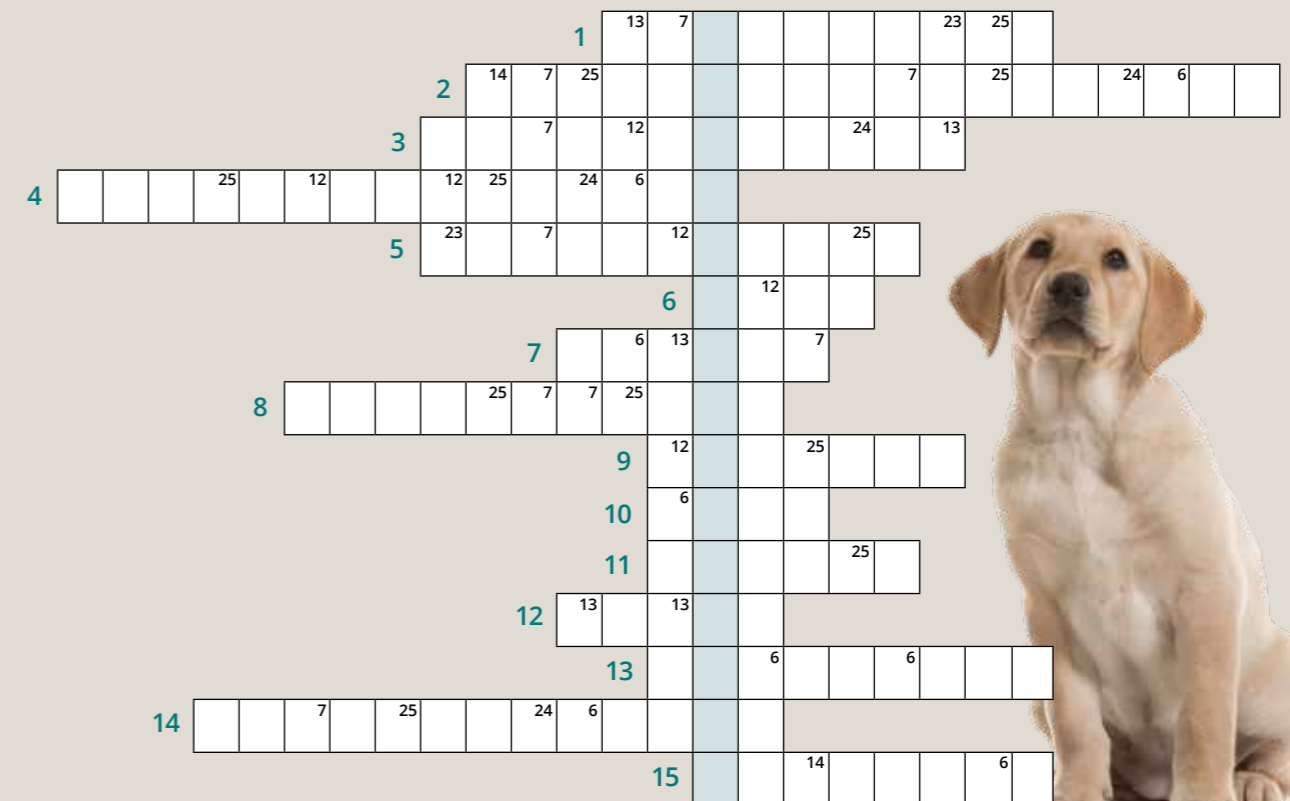
Klankbordgroep

Of de hulphond dit soort spelletjes mag doen ter afleiding is nu nog afhankelijk van de regels van de zorginstelling. Met de nieuwe richtlijn wil de werkgroep duidelijkheid en eenduidigheid creëren over wanneer de inzet van dieren wel of niet kan, en hoe het veilig kan. Selma: 'Zorginstellingen moeten er op hun beurt van op aan kunnen dat hulphonden en bezoekhonden zich keurig gedragen. Dat ze niet blaffen, opspringen of bijten.' KNGF Geleidehonden ondersteunt het initiatief om een nieuwe richtlijn te ontwikkelen van harte en neemt op termijn plaats in de klankbordgroep voor de nieuwe richtlijn. Naar verwachting is de richtlijn vóór het einde van 2024 opgesteld. 🐾

Puzzel mee!

Vul de antwoorden op de horizontale vragen in en zie hoe er in de gekleurde vakjes een korte zin ontstaat.

1 Bij wie groeien onze puppy's op?	6 Posttraumatische stressstoornis	11 Dapper
2 Deze hond helpt iemand met een visuele beperking	7 Een team van twee	12 Jonge hond
3 Erfenis	8 Iemand die zich onbetaald ergens voor inzet	13 Iets of iemand met geld steunen
4 Een ander woord voor hulphond	9 Opleiden	14 Wat komt er achter 'KNGF'?
5 Onafhankelijk	10 Hoe heet onze jongste sponsorpup?	15 Een heel geschikt hulphondenras

Wil je kans maken op een leuke prijs, stuur dan vóór 1 mei de oplossing naar communicatie@geleidehond.nl. Tip: de woorden hebben allemaal te maken met ons werk, onze honden en onze cliënten en de cijfers staan voor eenzelfde letter.

Dit kun je winnen:

- Win één van de vier virtuele wandelingen met een geleidehond door de drukke Leidsestraat. Dat kan bij ons in Amstelveen op 28 juni 2024*. Durf jij? Je brengt ook een bezoek aan de kennel.
- Of maak kans op één van de vijf goody bags met daarin o.a. een paar unieke KNGF-sokken van LifeSocks: het sokkenmerk dat zich inzet voor de maatschappij. Kijk voor hun volledige assortiment op: lifesocks.nl

*Duur van het bezoek is ongeveer 2,5 uur. De datum kan door omstandigheden veranderen. Prijswinnaars krijgen altijd persoonlijk bericht van ons.

DIT IS OKER

SCAN DE QR-CODE
EN SPONSOR
OKER

ALLEEN MET JOUW HULP WORDT HIJ LATER HULPHOND

Help jij mee om zijn opleiding te bekostigen zodat Oker later iemand met een beperking een toekomst vol nieuwe hoop en kansen kan geven? Wij krijgen namelijk geen subsidie en zijn grotendeels afhankelijk van giften. Je bent al sponsor

vanaf 8 euro per maand. Daarvoor krijg je toegang tot zijn online dagboek vol foto's en verhalen. Zo leef je met Oker mee tot de dag dat hij aan het werk gaat voor zijn baas en zij samen de wereld ingaan.

KIJK OP [GELEIDEHOND.NL/SPONSOREENPUP](https://geleidehond.nl/sponsoreenpup) EN SPONSOR OKER

De wereld aan je voeten

Evelien de Bruijn (49). Presentator bij SBS. Radiomaker bij Radio 10. Dierenliefhebber. Aait alles dat binnen handbereik komt - behalve honden van KNGF als ze aan het werk zijn. Eigenaardig: vindt de voetkussentjes van honden lekker ruiken. Is baas van Tante Cor (kaninchen teckel) en Bruun (Duitse herder). Evelien is dit keer onze gastcolumnist.

Of ik mee wilde doen aan het tv-programma In The Picture om KNGF Geleidehonden in het zonnetje te zetten. Natuurlijk! Opdracht: maak foto's van cliënten en hun hulphond en laat zien hoe zij samen grenzen verleggen. Wat een kans! Ik was altijd vol vragen over deze honden... Hoe krijgen ze dat voor elkaar?

Door het verhaal van Gert, die samen met zijn blindengeleidehond Tintin mijn foto-model is voor één dag, heb ik een veel breder beeld gekregen. In het kort: Gert ging het ziekenhuis in voor een kleine operatie en kwam er door hele dikke pech blind uit. Zijn leven stond totaal op de kop, vertelt hij als ik samen met hem door een park wandel, waar Tintin vrij mag spelen.

Foto: Wendy Oudshoorn

Evelien de Bruijn met Tante Cor & Bruun

Gert vraagt mij om hem te geleiden. Onmiddellijk voel ik een enorme verantwoordelijkheid. Al mijn sensoren gaan aan. Geen laaghangende takken over het hoofd zien, niet laten struikelen over een boomwortel. Naar links, naar rechts? Ik vraag, Gert legt uit.

Gert neemt me daarna mee naar een plek waar hij, toen hij net blind was, nooit kwam: de grachten van Maarssen: levensgevaarlijk en eng. Maar nu krijg ik een demonstratie. Tintin zorgt - simpelweg door te stoppen met lopen - dat Gert niet dicht bij het water komt. Nu weet ik zeker: het werk van deze hulphonden is oneindig knap, maar volledig vertrouwen op een dier, dat is ronduit moedig. En als je dat bent, ligt de wereld aan je voeten. Ook als je 'm niet kunt zien.

**'VOLLEDIG
VERTROUWEN
OP EEN DIER,
DAT IS RONDUIT
MOEDIG'**

Wil je deze
uitzending
terugkijken?
Scan de QR-code

KWISPEL

gadgets * snacks
* uitjes * boeken
* podcasts * films
* producten

STRANDPLEZIER Is jouw hond dol op water? Kom vanaf mei tot september met jouw viervoeter genieten op Doggy Beach van Area X in Roermond! Kijk op area-x.nl/doggy-beach-dags-trand-area-x/

BOEKENTIP

Waargebeurde verhalen over fantastische honden

Deze verzameling waargebeurde verhalen over de moed, loyaliteit en intelligentie van

honden laat het hart van iedere hondenuitgever sneller kloppen.

BOEKENTIP

Een wolk om mij heen

Als mensen zeggen: 'Ik verlaat je nooit', weet Nova niet of ze dat wel geloven kan. Maar de hulphond Lev zegt woordeloos 'Ik blijf'. Langzaam krijgt het leven weer glans.

SHAMPOOBAR

Hond onder de douche? Probeer eens een duurzame hondenshampoo! Deze schuimende zeep is gemaakt van natuurlijke ingrediënten en verpakt zonder plastic. Voor een schone hond én een schone natuur! shampoobars.nl

WIST JE DAT... je hond (aangelijnd) mee mag naar Ouwehands Dierenpark? Je betaalt € 5,50, inclusief opruimzakje en wat lekkers!

BORDSPEL Ben jij een gamefanaat en hondenuitgever? In het spel Dog Park verzamel je punten door honden uit te laten en te verzorgen. Het spel heeft eenvoudige regels en is dus geschikt voor de hele familie!

ALLES VOOR KWISPELS

Toen het erop leek dat hond Lu een allergie had, besloot Ellen zelf hondenkoekjes te gaan bakken. Nu heeft ze haar eigen Patisserie in Ulft, en bakt ze met veel liefde plantaardige, tarwe- en glutenvrije hondenkoekjes. Verdient jouw hond iets lekkers?

Kijk eens op ellspatisserie.nl

Klazien van Brandwijk met Hero

Klazien, kun je kort vertellen hoe je je PTSS hebt opgelopen?

'Ik heb bij Defensie gewerkt als geestelijk verzorger. Eerst bij de Landmacht en Luchtmacht, later bij de Marine. In 1995 werd ik met de mariniers uitgezonden naar Cambodja. We maakten daar indringende en verdrietige zaken mee. Jaren later, toen de oorlog in Syrië begon, kreeg ik daar last van, vooral toen mensen om me heen geen begrip toonden voor de Syrische vluchtelingen. Na onderzoek kreeg ik de diagnose posttraumatische stressstoornis. Lange tijd durfde ik zelfs mijn huis niet meer uit.'

Dat veranderde dankzij je eerste hond Lio?

'Ja. In 2014 kwam Lio in mijn leven, een prachtige kruising-herder, door KNGF Geleidehonden getraind om mensen met PTSS te helpen. Hij maakte mij wakker bij nachtmerries en zorgde ervoor dat mensen niet te dicht bij me kwamen, door zichzelf tussen hen en mij in te positioneren. Lio is nu met pensioen, maar woont nog bij ons, samen met zijn opvolger Hero. Het zijn echt mijn helden. Mijn hulphonden gaven mij weer de moed om eropuit te gaan. Door samen met de honden ambassadeursklussen te doen voor KNGF herontdekte ik mijn eigen kwaliteiten, bijvoorbeeld als spreker voor groepen.'

OOK EEN AMBASSADEUR UITNODIGEN? KIJK DAN OP geleidehond.nl/ambassadeur

Vraag het aan... ambassadeur Klazien

Wie kan er beter over ons werk vertellen dan een ervaringsdeskundige? Klazien van Brandwijk (humanistisch raadsvrouw/luitenant-kolonel b.d.) is één van de cliënten die als ambassadeur rondreizen om te vertellen over hun PTSS-assistentiehond en over KNGF Geleidehonden.

Waar ga je zoal naartoe als ambassadeur?

'Het leukste vind ik scholen, vooral middelbare. Jongeren zijn zó geïnteresseerd. Het was ook mooi om voor 150 hbo-studenten Verpleegkunde te spreken. Verder kom ik bij vrouwenverenigingen en bejaardenclubs, en ga ik graag naar de Veteranendag. Iedereen is onder de indruk als ik vertel wat KNGF-honden kunnen.'

Wat zijn de leukste vragen die je krijgt?

'Ze willen altijd weten of mijn hond Hero de hele nacht naar me staart om te kijken of hij me wakker moet maken, maar zo gaat het niet. Hij slaapt gewoon, maar merkt het toch als ik onrustig word. Net als bij ouders met baby's; je slaapt, maar hoort het heus wel als ze huilen.'

Ga je nog door als ambassadeur?

'Graag! Ik vind het ambassadeurswerk zeer bevredigend. Zo doe ik een beetje iets terug voor KNGF, waaraan ik zo veel te danken heb. Ik ben altijd heel trots als ik op pad mag voor jullie.'

REACTIES

PODIUM
VOOR LEZERS

Wil je een bijdrage
leveren aan deze rubriek?
Mail deze dan naar
communicatie@geleidehond.nl

SPONSORS WAARDEREN UPDATE WYLOU

Wylou ging vorige zomer aan de slag als blindengeleidehond en reist nu samen met haar baas de wereld over. Vóór haar afstuderen werd deze leuke labrador-kruising gesponsord door veel mensen, die zo bijdroegen aan haar opleiding. Laatst hebben we deze fans een mail gestuurd om te vertellen hoe het nu met Wylou gaat en daarop kregen we hele leuke reacties, zoals deze twee:

'Enig om te lezen hoe het met Wylou gaat. Trots dat ik aan zo'n belangrijke activiteit mag bijdragen.'

'Echt top om een update te krijgen. Fijn om te lezen dat het zo goed gaat met Wylou en dat haar baas naar hartenlust kan genieten van reizen dankzij Wylou aan haar zijde. Wylou was mijn eerste sponsorpup, dus ze heeft een warm plekje in mijn hart.'

Ook zo'n leuke hond sponsoren?
Kijk op geleidehond.nl/sponsoreenpup

KNGF OP TV

Mensen mailen en bellen ons vaak met hartverwarmende reacties. Als ze KNGF op tv hebben gezien bijvoorbeeld. Een kleine greep uit de reacties.

De uitzending Mijn Hond, Mijn Leven van 23 december 2023 riep onder andere deze reactie op: **'Wat een super-mooie en ontroerende uitzending. De liefde voor Rocky en gezin spat ervan af.'**

Een mevrouw die ons in haar testament heeft staan, herinnert zich plotseling iets als ze 'De Nalatenschap' ziet voorbij komen. **'Ik had nooit aan KNGF doorgegeven dat jullie in mijn testament staan. Terwijl ik van de notaris had gehoord dat jullie het wel fijn vinden om dit van tevoren te weten. Nu heb ik dit alsnog aan jullie gemaaild.'**

Een andere donateur schrijft: **'Wat een prachtig programma is De Nalatenschap. Mooi om te zien wat erbij komt kijken voor een hond aan de slag kan als blindengeleidehond.'**

GELEIDEHOND GRANT SUPERAMBASSADEUR

Grant is de blindengeleidehond van Rian Janssen - Van 't Leven en gaat altijd mee als ze ambassadeurswerk doet voor KNGF Geleidehonden. Maar dat kon een tijdje niet, omdat Rian een niertransplantatie moest ondergaan en daarvan moest revalideren. Gelukkig was daar het oude puppypleeggezin van Grant, dat graag voor hem wilde zorgen.

Wat Rian nu zo leuk vond is dat Grant toch nog iets zinvols deed voor KNGF, ook al had hij eigenlijk 'vrij'. De pleegbaas nam Grant mee naar de verjaardag van zijn schoonzus. Zij wilde geen cadeaus, maar geld voor een goed doel. Op het feestje was iedereen onder de indruk van Grant. Het was toen niet moeilijk meer om te bedenken naar welk goed doel het verjaardagsgeld zou gaan... KNGF natuurlijk. Goed bezig, Grant!

'Alles valt of staat met vertrouwen in elkaar'

Instructeur Samantha van der Ham coacht cliënten en hun blindengeleidehonden, zodat ze als team samen sterk staan.

Wanneer begin je met coachen?

'In de opleiding leer ik de hond zelf keuzes maken over bijvoorbeeld de route, de veiligheid en het uitvoeren van de commando's. Dus zonder ondersteuning van mij. Dit is het begin van het vertrouwen tussen de cliënt, hond en instructeur. Daarna stel ik op basis van het karakter en eigenschappen van de hond een cliëntprofiel op.

Als er op papier een match is, volgt de kennismaking. Ik vertel de beoogde cliënt dan eerlijk over de sterke en minder sterke punten van de hond. Cliënten druk ik op het hart om dicht bij zichzelf te blijven en goed te voelen of deze hond bij ze past. Als ze vervolgens samen een stukje in tuig gaan lopen, coach ik de hond en de cliënt.'

Hoe worden hond en cliënt een echt team?

'Dapper zetten ze hun eerste stappen samen. Met mijn ondersteuning zie ik het team groeien en vertrouwen krijgen in elkaar. Ik leer de cliënt te vertrouwen op de hond en hoe je de hond het best aanstuurt. Met als doel dat de cliënt de hond kan coachen op momenten dat de hond dat nodig heeft en op een manier die past bij de hond. Het valt me altijd weer op hoe soepel ze overstappen op de cliënten en daarbij hun zelfstandigheid in de praktijk brengen.'

Wat is belangrijk bij het coachen?

'Dan noem ik vertrouwen. Soms heb je diepe gesprekken met iemand die niet eens over de hond gaan, maar die wel van belang zijn voor het vertrouwen in elkaar en uiteindelijk voor het slagen van het partnerschap met de hond! Je kunt pas loslaten als je voldoende vertrouwen hebt. Daar is moed voor nodig. Dat geldt voor de cliënt, de hond en mij.'

Samantha van der Ham

LEONIE EN WOUTER VEROVEREN DE WERELD

Stel dat je zo slecht ziet dat je nooit in het donker naar buiten durft. Zo was het voor Leonie: 'Door mijn beperking had ik een "avondklok". Toen haar slechtziendheid verergerde kon ze ook overdag niet meer gaan en staan waar ze wilde. Tot een lichtpunt op haar pad kwam: blindengeleidehond Wouter. Met hem kreeg Leonie haar leven terug. 'Opeens kon ik met mijn dochter winkelen in het donker en genoot ik daar intens van!'

Samen met Wouter verovert ze steeds meer terrein. 'Ik doe vrijwilligerswerk en vorig jaar volgde ik salsalesen. Ik had meerdere bussen en treinen nodig om daar te komen, maar met Wouter waagde ik die sprong. Dankzij hem ben ik zelfstandig, wat ook een zorg minder voor mijn gezin is.'

Benieuwd wat Leonie en Wouter nog meer samen ondernemen? Lees online meer op geleidehond.nl/leonie

